

cenia

ČESKÁ
INFORMAČNÍ
AGENTURA
ŽIVOTNÍHO
PROSTŘEDÍ

Záměry na sjednocení přístupu v rámci INSPIRE - Pokyny k Nařízení 268/2010

Lenka Jirásková

TPS licence a legislativa

9.6.2011, ČÚZK, Praha

www.cenia.cz

Nařízení 268/2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES, pokud jde o poskytnutí přístupu orgánům a subjektům Společenství k souborům prostorových dat a službám založeným na prostorových datech členskými státy za harmonizovaných podmínek

Vstoupilo v platnost: 29.3.2010

Pokyny k nařízení:

<http://inspire.gov.cz/dokumenty/sdileni-dat/483-pokyny-k-narizeni-o-sdileni-dat>

Dokument s příklady „dobré praxe“:

http://inspire.jrc.ec.europa.eu/documents/Data_and_Service_Sharing/GoodPractice%20DataService%20Sharing_v1.1.pdf

Orgány a subjekty Evropského společenství:

Evropský parlament

Evropská rada

Evropská komise

Evropský soudní dvůr

Evropský účetní dvůr

Seznam i s detaily zde: http://europa.eu/institutions/index_en.htm

Zahrnuje i seznam agentur:

http://europa.eu/agencies/community_agencies/index_en.htm

Nezahrnuje evropská tematická centra (ETC)

Jaká data a jaké služby sdílet?:

- Všechna data a služby spadající pod Směrnici INSPIRE
- V ČR definována jako data, která jsou zpřístupňována na český geoportál podle § 11a zákona 123/1998 Sb.
- Jsou to také stará data, která již skončila svůj životní cyklus (pokud je povinný subjekt má, vztahuje se na ně také povinnost sdílet je).

- Většina rezortů má nějaké reportingové povinnosti
- Reportingová data jsou již dnes institucím ES zpřístupňována s nějakými podmínkami.
- Pokud ta samá data zpřístupňujete pro reportingovou povinnost a pro INSPIRE, je možné mít na jedna data dvě různé dohody nebo licenční smlouvy

- Dohody nejsou jen licenční smlouvy – tedy písemné dohody podepsané zúčastněnými stranami
- Závazné dohody ve smyslu Pokynů jsou také:
 - Email
 - Licenční ustanovení na internetových str.
 - „click licence“

- Přístup k datům a službám může být omezen stejně jako podle § 11 d zákona 123/1998 Sb.
- Je třeba mít na mysli tzv. „velmi speciální případy“ = **krizové řízení** – zvážit situace, kdy i jinak nezveřejňovaná data by mohla v těchto případech pomoci
- Zvážit, zda by např. pomohlo odstranit z dat citlivé informace a pro krizové řízení data poskytnout
- Toto vše uvádět do metadat

Krizové řízení

- Členským státům je doporučováno nastavit mechanismus, který by nejen vůči institucím ES, ale i uvnitř státu zajistil zpřístupnění dat pro krizové řízení pod jiným režimem.
- Krizové řízení v rámci INSPIRE může zahrnovat např. (jedná se pouze o příklady, ne o kompletní výčet!!!):
 - Přírodní katastrofy - povodně, zemětřesení, období extrémních teplot, větrné bouře
 - Nehody způsobené člověkem - olejové skvrny, nukleární katastrofy, únik nebezpečných chemikálií a plynů

Krizové řízení

- V případech krizového řízení by mohl být přístup k datům zajištěn bez zbytečného zdržení s podmínkou, že licenční smlouva bude doladěna později nebo s licenci na velmi krátkou dobu pro konkrétní případ.
- Pokud se chystáte nastavit dohody s ES formou licenčních smluv, je doporučováno, aby již v nich byl zahrnuta ustanovení pro případ krizového řízení.
- Tato ustanovení mohou být: kontakt na národní kontaktní místo, telefonní číslo přístupné 24/7, uživatelská jména a hesla pro stažení dat – tak aby data mohla být zpřístupněna bez zdržení.

Užití dat podle INSPIRE

- Jsou to činnosti, které mohou mít vliv na životní prostředí a kde jsou tyto činnosti vykonávány jako součást plnění „veřejných úkolů“
- Důležitý je **účel** těchto činností (tedy ŽP), ne činnost samotná, proto nebude specifikován konkrétní seznam toho, jaké činnosti by to měly být.

Přístup veřejnosti k datům poskytnutým v rámci INSPIRE užití:

- Instituce ES data zpřístupněná členskými státy (a samozřejmě jejich poskytovateli) využívají pro své hodnocení, jejichž výsledkem je velmi často zobrazení dat ve formě map.
- Pokud jsou vaše data takového charakteru, že by měla být využita pro hodnocení/analýzy a následně veřejnosti nepublikována, je toto nutné opět uvést do případné licenční smlouvy a z dat např. odstranit citlivou informaci, zhoršit měřítko apod.

Autorská práva

- Instituce ES budou samozřejmě při dalším používání dat dbát vašich autorských práv
- Pokud máte nějaké konkrétní požadavky např. na zobrazení loga, popisu zdrojů apod., opět je potřeba toto zohlednit v dohodě s institucí ES při zpřístupňování dat

- Pokud existují nějaká omezení, pro která není možné data od poskytovatele získat, musí toto být uvedeno v metadatach
- Slouží pro to položka 8.1 Podmínky pro přístup a užití
- Pokud jsou za data vybírány poplatky, slouží tato položka i pro uvedení poplatků

Identifikace

Název ?

Abstrakt ?

Typ ? datová sada ▼

Identifikátor ? + =

Datum ? **Typ data** ? ▼ + =

Účel ?

INSPIRE ? ▼ + =

Podm. přístupu a použití ?

Licence ?

Téma ?

Geometrie ?

Projekce ? ▼ + =

Jazyk ? ▼ + =

Údržba ? ▼ + =

Údržba (uživ.) ? + =

Měřítko ? + =

Vzdálenost ? + =

8.1. Podmínky pro přístup a užití (Conditions applying to access and use)

Podmínky vztahující se k přístupu a použití datové sady. Pokud neplatí žádné podmínky, použije se fráze "žádné podmínky neplatí", pokud podmínky nejsou známy, použije se "podmínky nejsou známy".

- Už z **metadat** by mělo být jasné pro jaký účel byla data vytvořena (tedy podle textu Pokynů: „...*jak jsou data získávána, jak jsou zpracována a jak mohou být získána*“)
- Důležitá je informace o tom, zda data mohou být užita pro jiný účel, než pro jaký byla vytvořena

- **Poplatky** – „členské státy jsou povinny zajistit, že poplatky nebudou reálnou překážkou ve sdílení dat“
- „Členské státy nebo povinné subjekty mohou požádány, aby objasnily, na základě jakých podkladů byly vypočítány poplatky za data.“ (str.10 Pokyny DSS)
- Instituce ES sice potřebují vaše data, ale pokud budou uplatňovány poplatky, musí se řídit Finančním nařízením 1605/2002 a jeho novelami
- V praxi to znamená, že se EK musí uspořádat VŘ nebo minimálně poptat několik poskytovatelů pro zjištění nejnižší ceny (neplatí pro data, která mají pouze 1 poskytovatele)

- Podle Nařízení čl. 7 mají být data a služby zpřístupněny 20 dní od obdržení žádosti
- Žádost by měla být podána písemně (např. v tištěné podobě, emailem, přes webové rozhraní)
- Pokud nelze dobu 20 dní dodržet, je třeba ihned podat vysvětlení důvodů k tomuto zdržení a navrhnout nový čas pro zpřístupnění dat – musí však souhlasit obě strany!

- Nemělo by docházet ke zdržením, která nejsou nezbytně nutná, odpověď by měla být úměrná druhu požadavku (*např. „vodní data v době povodní by měla být přístupná ihned, data pro vyhodnocování klimatických změn snesou delší dobu na odpověď“*)
- Rychlou odpověď mohou podpořit harmonizované dohody a jednoduchý přístup k datům
- Také informace o využití dat v metadatech tento proces urychluje

- Nařízení platí na všechny druhy dat a služeb dle Směrnice INSPIRE bez ohledu na termíny pro harmonizaci dat a služeb (přílohy I, II i III !!!)
- Pokud již dohody o sdílení dat s institucemi ES máte, je třeba je uvést do souladu do 3 let od vstupu pravidla v platnost **19.4.2013**. Pokud tyto dohody skončí dříve, nové by měly být uzavřeny již podle Nařízení 268/2010.
- Pokud žádné dohody nemáte, měli byste nejpozději **19.10.2011** zveřejnit nezbytná omezení nebo nutné licenční smlouvy, na základě kterých zajistíte sdílení dat s institucemi ES

- Výchozí situace je taková, že pokud bude instituce ES potřebovat data členské země, musí dojít k zpřístupnění a k dohodě v režimu „jeden na jednoho“
- Tato situace je neudržitelná a příliš zatěžující pro obě strany
- „Dobrou praxí“ by v tomto případě mohla být odpovědnost za tuto komunikaci přenesena na národní kontaktní místo nebo jakoukoliv jinou pověřenou osobu, která toto zajistí.
- Tato praxe nevyklučuje to, že jsou uzavírány dohody „jeden na jednoho“

Je doporučováno přijmout následující opatření:

- Zveřejnit obsah Nařízení 268/2010
- Podporovat uzavírání rámcových dohod v souladu s Nařízením
- Organizovat proces přístupu institucí ES k datům povinných subjektů členských států, včetně optimalizace počtu oddělených licenčních smluv.
- Organizovat proces/mechanismus pro předání dat institucím ES
- Zajistit odpovědi a předání dat pro krizové řízení

- Dohody, které využívají v maximální možné míře jednotnou terminologii
- Vycházejí ideálně ze struktury základní nebo specifické INSPIRE licence
- Zahrnují ustanovení o zvláštním přístupu k datům pro krizové řízení
- Nemusí být písemné, mohou být jen zveřejněny na internetových stránkách
- V ideálním případě jako rámcová dohoda na 1 a více datových sad nebo služeb 1 a více poskytovatelů za členskou zemi s institucemi ES

- Smlouva uvedena v příloze B Pokynů
- Smlouva, která má přesně daný text
- Užití dat pod touto smlouvou je zdarma
- Do metadat stačí uvést odkaz na tuto smlouvu, která je již vystavena např. na stránkách evropského geoportálu, lze ji poslat emailem, na CD nebo DVD
- Smlouva nemusí být podepisována, poskytovatel je jejím účastníkem tím, že ji vystaví a instituce ES tím, že data začne používat

- Smlouva uvedena v příloze C Pokynů
- Pokud nestačí podmínky Základní smlouvy nebo mají být data předána za úplatu
- Její vzor má mnoho částí, které lze využít tak, jak jsou, v některých částech má v [] možnosti, ze kterých lze vybrat nebo prázdný prostor pro doplnění vlastních formulací
- Nabízí jistou volnost, ale tím, že jsou některé části předdefinované, opět dochází k velké míře harmonizace
- K potvrzení jako click licence, ale také jako papírová podepsaná verze.

- Mají spoustu kladných aspektů pro instituce ES
- Jsou k dispozici před užitím dat (ideální pro krizové řízení) oproti základní a specifické smlouvě – ty jsou řešeny až v momentě žádosti o data
- Mohou být rozděleny podle poskytovatelů nebo typů dat, nemá být s členskou zemí jen jedna, ale vždy zahrnují větší skupinu buď dat za jednoho poskytovatele, nebo více poskytovatelů obecně za různé druhy dat
- Nevýhodou je složité jednání o takovýchto smlouvách za více poskytovatelů (pomoc této TPS, případně KOVIN) – doporučováno začít s menším počtem poskytovatelů, další přidávat

Minimální doporučení pro rámcové dohody:

- Pro strukturu dohody využít základní nebo specifický model pro licenci
- Doba trvání – ideálně na co nejdelší dobu, minimálně na rok, nebo zahrnout nějaké automatické obnovování
- Otevřenost a flexibilita – pro jednoduché rozšiřování dohody o další poskytovatele nebo data
- Účast soukromého sektoru – lze také zahrnout do rámcové dohody
- Začít s daty, po kterých je velká poptávka nebo jsou ta nejdůležitější, postupně přidávat i data z dalších oblastí

Zdroje informací

INSPIRE

Infrastructure for Spatial Information in Europe

inspire.gov.cz

- ◊ O Inspire
- ◊ Transpozice
- ▼ Implementační pravidla
 - ◊ Metadata
 - ◊ Specifikace dat
 - ◊ Síťové služby
 - ◊ Sdílení dat
 - ◊ Monitoring a reporty
- ◊ Národní infrastruktura
- ◊ Inspire se týká i v...
- ◊ Kalendář akcí
- ◊ Související aktivity
- ◊ Konference Inspire

Kontakt

cen

CENIA, česká informační
agentura životního prostředí
Litevská 1174/8
100 05 Praha 10
tel.: 267 225 226
fax: 271 742 306
info@cenia.cz
www.cenia.cz

European Commission
INSPIRE
http://inspire.jrc.ec.europa.eu/

Contact | Search | Legal notice

INSPIRE - Infrastructure for Spatial Information in Europe

PORTAL Geo

Adresy
Zadejte část
geoportal.gov.cz

VÍTEJTE | MAPY | METADATA | INSPIRE | DOKUMENTY | GEOREPORTY | NÁPOVĚDA

MAPA
Mapové kompozice
Připojit službu
WMS služba pro GIS
Další geoportály

METADATA
Rozšířené vyhledávání
Vytvoření
Importování
Validace

O INSPIRE
O INSPIRE
Implementační pravidla
Dokumenty

GEOREPORTY
O Georeportech

POSKYTOVATEL
Povinný poskytovatel
Vložit metadata
Vložit data
Registrovat službu
Monitoring
Vzor licence
Copyright poskytovatele
Jak na to

DOKUMENTY
Vzor licence
Ověření poskytovatele

INSPIRE DIRECTION
In Europe a major recent initiative to support Community
INSPIRE is based on the data themes needed for legislative "regional" ap
Legislation
Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council (INSPIRE) was published
To ensure that the spatial information is available in a common format (Implementing Reporting). These IRs are
rules by a regulatory or procedure).

Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council (INSPIRE) was published
INSPIRE Metadata
Commission Decision
Regulation on INSPIRE
Regulation on INSPIRE

Draft Commission Legislation
Draft COMMISSION Decision
and services 14
Draft COMMISSION Decision

Editor's Choice
INSPIRE Annex II+
The closing date is 16th

Call for Expression of Interest
Date: 05/11/2008
Link: http://inspire.jrc.ec.europa.eu/

The Call is addressed to the Mandated Organisation (MTOs), asking them to form Working Groups (TWGs) to develop specifications.

- Zhodnotit klady a zápory rámcových smluv (formou průzkumu mezi povinnými subjekty?)
- Diskutovat možnosti využití Základní a Specifické INSPIRE licence
- Zaslát připomínky k Pokynům a k dokumentu s příklady Dobré praxe?

Děkuji za pozornost

Lenka Jirásková

lenka.jiraskova@cenia.cz

Jitka Faugnerová

jitka.faugnerova@cenia.cz